

NTFR 2020/1745

Arbeid, loon en resultaat

Prijs voor winnaar survivalprogramma vormt geen loon uit dienstbetrekking*Rechtbank Zeeland-West-Brabant 16 april 2020, 19/2437**ECLI:NL:RBZWB:2020:1847**Belastingjaar/tijdvak: 2016**Wetsartikelen: Art. 3.80, Wet IB 2001; Art. 7:402, BW; Art. 7:610, BW; Art. 3.81, Wet IB 2001; Art. 2 lid 1, Wet LB 1964***Samenvatting**

Belanghebbende is gevraagd voor en heeft deelgenomen aan een televisiespelshow die is opgenomen in het buitenland. Zij heeft daartoe met de producent een deelnemersovereenkomst gesloten. Belanghebbende heeft voor de deelname een vergoeding van € 1.250 gekregen. In het programma werden de deelnemers verdeeld in twee teams, waarbij de teams de strijd met elkaar aangingen wie het beste kon overleven in de natuur. Iedere zes dagen viel er een deelnemer af. De deelnemers kregen een fictief budget. Met dit budget konden ze hulp kopen van een survivaal-expert, en als een deelnemer voortijdig het spel verliet, werd het budget verminderd met 25%. Het team met het hoogste budget aan het einde won. Het budget werd verdeeld over de overgebleven winnende teamleden. Belanghebbende heeft hiermee € 26.666 gewonnen. Met de startvergoeding erbij heeft belanghebbende € 27.916 ontvangen. In geschil is of dit bedrag loon uit dienstbetrekking is.

De rechtbank beoordeelt het geschil aan de hand van de vraag of sprake is van een privaatrechtelijke dienstbetrekking. De rechtbank beslist ten eerste dat belanghebbende persoonlijk de werkzaamheden moest verrichten. Belanghebbende is met haar partner speciaal geselecteerd en gevraagd. Ze heeft de uitnodiging aanvaard en het was niet toegestaan iemand anders in haar plaats te sturen. De rechtbank oordeelt vervolgens dat sprake is van een gezagsverhouding. Uit het contract blijkt dat belanghebbende gedurende een nader te bepalen periode op een of meerdere locaties in het buitenland moest verblijven. Gedurende het verblijf mocht zij geen contact opnemen met iemand en moest zij blijven voldoen aan de deelnemersovereenkomst. Ook na de opnames moest belanghebbende nog voor de producent beschikbaar zijn voor mogelijke activiteiten in het kader van het programma. Voorts kon de producent sancties opleggen en de deelname voortijdig beëindigen indien zij zich niet hield aan de overeenkomst. Dat zij vrij was haar eigen dagbesteding te bepalen doet niet af aan het feit dat de producent de regels van het spel heeft bepaald.

Ten slotte oordeelt de rechtbank dat geen sprake is van betaling van loon. De vergoeding van € 1.250 is aan belanghebbende toegekend ongeacht de duur van de deelname. Hiermee is de conclusie gerechtvaardigd dat deze vergoeding niet gekoppeld is aan of afhankelijk is van de door de deelnemers verrichte arbeid. Het is aannemelijk dat een deel een kostenvergoeding betreft, dan wel een vergoeding voor overdracht van portretrechten. Ook het prijzengeld is

geen vergoeding voor bedongen arbeid. Belanghebbende heeft slechts een voorwaardelijk recht op de prijs. De deelnemersovereenkomst kan niet worden gekwalificeerd als een arbeidsovereenkomst. Belanghebbende ontleent de prijs niet aan een dienstbetrekking met de producent. Om die reden vormt de prijs dan ook geen loon uit dienstbetrekking, aldus de rechtbank. (Beroep gegrond.)

COMMENTAAR**MOLENAAR¹***Afwijking van de Hoge Raad in 'De Gouden Kooi'*

Bij het lezen dacht ik aan de uitspraak van de Hoge Raad in de zaak van de winnaar van de Gouden Kooi (HR 11 mei 2012, nr. 11/03487, NTFR 2012/1212). Ook daar was er een dienstbetrekking met de producent van het tv-programma, maar anders dan hier besliste de Hoge Raad toen dat het recht op de hoofdprijs voortvloeide uit de overeenkomst om mee te doen aan het programma en de prijs dus loon uit dienstbetrekking was. Er was namelijk geen andere verhouding tot de producent waarop de betaling gebaseerd kon zijn.

De rechtbank in deze zaak noemt de Hoge Raad-uitspraak van 11 mei 2012 wel in r.o. 4.8, maar beslist toch anders, namelijk dat de prijs geen vergoeding voor bedongen arbeid zou zijn. Ook schrijft de rechtbank dat de deelnemersovereenkomst geen arbeidsovereenkomst zou zijn, terwijl eerder in de uitspraak werd overwogen dat werd voldaan aan de criteria 'persoonlijk arbeid verrichten' en 'gezag'. Ik kan dat niet goed volgen, het lijken mij twee kromme redeneringen.

Inspecteur vindt het geen row

Vreemd is verder dat de inspecteur expliciet heeft gesteld dat de inkomsten niet als resultaat uit overige werkzaamheden moeten worden aangemerkt als de rechtbank zou beslissen dat deze geen loon uit dienstbetrekking zouden vormen. Vreemd, want dat is toch de volgorde in de Wet IB 2001? Nu blijft de prijs van het tv-programma onbelast. De winnaar van de Gouden Kooi had hetzelfde geprobeerd, maar dat werd door de Hoge Raad niet gevolgd.

Arbeidsovereenkomst of opdrachtovereenkomst

De toetsing door de rechtbank aan de voorwaarden voor een civielrechtelijke arbeidsovereenkomst vind ik niet overtuigend. Het persoonlijk moeten verrichten van arbeid wordt niet alleen genoemd bij de arbeidsovereenkomst, maar ook bij de opdrachtovereenkomst (art. 7:404 BW), net als dat het geven van bepaalde aanwijzingen niet hoeft te betekenen dat er werkgeversgezag bestaat, maar ook bij de opdrachtovereenkomst past (art. 7:402 BW). Het lijkt mij logisch dat voor zo'n tv-spelprogramma regels worden opgesteld, want de deelnemers kunnen niet maar een beetje hun eigen gang gaan. Dat is echter heel iets anders dan dat de tv-producent als een echte werkgever zou kunnen bijsturen en de werkzaamheden aanpassen. De deelnemers zijn uitgezocht op hun specifieke kwaliteiten en hebben volledige vrijheid hoe zich bij de opnames en het stemmen te gedragen. Ook het begrip 'loon' maakt geen direct onderscheid, want ook dat hoort bij de opdrachtovereenkomst (art. 7:405 BW).

Wat ik hier mis, is dat de rechtbank de holistische benadering toepast die de Hoge Raad heeft ontwikkeld in de tweede zaak van de Gouden Kooi (HR 25 maart 2011, nr. 10/02146, NTFR

¹ Dr. D. Molenaar werkt bij All Arts Belastingadviseurs en is als gastonderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

INKOMENSVoorzieningen en Pensioenen

2011/675). Alle omstandigheden van het geval beoordelen en niet simpelweg vinden dat er wel werkgeversgezag zal zijn als er verplichtingen in een overeenkomst zijn opgenomen. Ik vind zelf dat gezien de verhoudingen tussen deelnemer en producent deze deelnemersovereenkomst juist als een opdrachtovereenkomst kan worden gekwalificeerd. Daardoor zou het wel row zijn. Of misschien wuo, als deze deelnemer ook andere zelfstandige werkzaamheden zou hebben.